

Hervormde Gemeente
Nieuwer Ter Aa

Beleid veilige kerk Nieuwer Ter Aa

1. Inleiding: sluit je ogen er niet voor

Het is belangrijk om niet te denken: bij ons gebeurt dat niet. Ook binnen de kerk kunnen situaties ontstaan waarin sprake is van ongewenste bejegening, grensoverschrijdend gedrag of misbruik van gezagsverhoudingen. Juist daarom is het van groot belang dat er vanuit de kerkenraad beleid is om dergelijk gedrag zoveel mogelijk te voorkomen.

Dat begint met bewustwording: in welke situaties zou ongewenst gedrag of misbruik kunnen ontstaan? En welke maatregelen kunnen we nemen om dit te voorkomen?

In dit document beschrijven we het beleid van de Hervormde Gemeente Nieuwer Ter Aa.

2. Veilig jeugdwerk agenderen en bespreken

Dat gebeurt een keer per jaar op kerkenraadsvergadering.

3. Middelen die veilig jeugdwerk ondersteunen.

We nemen verschillende maatregelen om een veilige omgeving te waarborgen. Zo vragen we van vrijwilligers een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), hanteren we een gedragscode en zorgen we voor een zorgvuldige selectie van vrijwilligers. Daarnaast zijn er binnen onze gemeente vertrouwenspersonen aangesteld.

Ook passen we waar mogelijk het vierogenprincipe toe. Dit betekent dat er bij activiteiten met minderjarigen altijd twee personen betrokken zijn bij de begeleiding. Dat hoeven niet per se twee volwassenen te zijn; een volwassene samen met een oudere jongere is ook mogelijk. Bovendien hoeven zij niet voortdurend in dezelfde ruimte te zijn, zolang de ruimte voldoende zichtbaar en toegankelijk is — bijvoorbeeld door ramen, glas in of naast de deur, of door een open deur.

4. Aanstelling vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon is een man en/of vrouw met een onafhankelijke, neutrale positie en geniet het vertrouwen van zowel gemeenteleden als de kerkenraad. De vertrouwenspersoon biedt een luisterend oor en geeft informatie over mogelijke vervolgstappen. Indien nodig begeleidt hij of zij de hulpvrager verder in het proces. Vertrouwenspersonen hebben geheimhoudingsplicht en hechten veel waarde aan zorgvuldigheid en discretie.

Naast deze ondersteunende rol, dragen zij ook bij aan preventie: het creëren én behouden van een veilige kerkelijke omgeving.

Zie bijlage 1 voor de *Instructie interne vertrouwenspersoon*.

Als onderdeel van het aanstellingsbeleid vindt er een gesprek plaats met elke kandidaat. Met het accepteren van hun functie verklaren de vertrouwenspersonen zich akkoord met de inhoud van de gedragscode en overhandigen zij bij de start een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan de kerkenraad.

In de regel zijn er twee of drie vertrouwenspersonen actief, van wie in elk geval één vrouw en één man, zodat gemeenteleden een keuze hebben wie zij willen benaderen. De vertrouwenspersonen kunnen onderling overleggen en samenwerken.

Zij werken volgens een meldprotocol (zie de website van *Veilige Kerk PKN*) en volgen waar nodig beschikbare richtlijnen, zoals het *Protocol voor gemeenten die worden geconfronteerd met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties* (PKN).

Gemeenteleden kunnen bij de vertrouwenspersonen terecht met hun verhaal, vragen, vermoedens of meldingen. Afhankelijk van de situatie kunnen zij doorverwijzen of de melder ondersteunen, bijvoorbeeld in gesprekken met anderen of bij aangiftes en klachtenprocedures.

Vertrouwenspersonen verrichten zelf geen waarheidsvinding en doen geen onderzoek. Zij zijn geen therapeut, mediator, pastoraal werker of jurist, maar staan naast het gemeentelid, luisteren en bieden steun. Bij vermoedens van misbruik kunnen zij ook op eigen initiatief iemand benaderen.

5. Gedragscode

Een gedragscode legt vast welk gedrag de kerkenraad verwacht van vrijwilligers en beroepskrachten. Het beschrijft wat wel en niet wordt geaccepteerd binnen de kerkelijke gemeente.

De gedragscode is een officieel document dat bij de start van het werk wordt ondertekend door iedereen die verantwoordelijkheid draagt voor anderen, zoals ambtsdragers, jeugdleiders of crècheleiders.

In tegenstelling tot algemene omgangsregels, bevat een gedragscode een vaste set richtlijnen specifiek voor mensen in een verantwoordelijke positie. Juist omdat zij zorg dragen voor anderen, is het extra belangrijk dat zij zich houden aan duidelijke gedragsregels.

Elke vrijwilliger en beroepskracht binnen de gemeente dient deze gedragscode te ondertekenen.

De gedragscode is opgenomen als bijlage 2 bij dit beleidsdocument (model gedragscode PKN).

6. Vrijwilligers

Elke vrijwilliger die werkt met kwetsbaren moet een recente VOG inleveren. Neem in de wervingstekst (in het kerkblad, op de website) op dat de vrijwilliger een VOG moet inleveren en de gedragscode moet ondertekenen. Dan weet iedereen dat dat algemeen gebruik is.

7. melding mogelijk maken

Wanneer er iets misgaat – of lijkt mis te gaan – in de relatie tussen leidinggevenden en jongeren, of tussen ambtsdragers en gemeenteleden, is het van groot belang dat dit gemeld wordt. In dergelijke situaties kunnen belangen en loyaliteiten door elkaar gaan lopen, wat het extra ingewikkeld maakt. Juist dan is het belangrijk om zorgvuldig te handelen, zodat aan alle betrokkenen recht wordt gedaan en verdere schade wordt voorkomen.

Daarom is het essentieel dat er duidelijkheid is over de meldmogelijkheden, contactgegevens, de klachtencommissie, de klachtenregeling en het meldprotocol – ook als er op het eerste gezicht ‘niets aan de hand’ lijkt te zijn.

We zorgen ervoor dat gemeenteleden weten waar zij (vermoedens van) seksueel misbruik kunnen melden. Het officiële meldpunt voor seksueel misbruik binnen kerkelijke relaties, waar ons kerkgenootschap bij is aangesloten, wordt vermeld in het kerkblad, de gemeentegids en op de website. Daarbij worden ook de contactgegevens van de vertrouwenspersonen vermeld.

We maken gebruik van de klachtenregeling van SMPR (Stichting Meldpunt Misbruik in de Kerk) – zie bijlage 3. Iedereen die slachtoffer is van seksueel misbruik in een kerkelijke relatie kan een klacht indienen bij de klachtencommissie van het kerkgenootschap waartoe de betreffende ambtsdrager behoort.

Een officiële uitspraak van deze klachtencommissie kan duidelijkheid geven over wat er is gebeurd, bijdragen aan herstel en voorkomen dat misbruik doorgaat. De klachtenregeling geeft inzicht in de te volgen procedure, de mogelijke stappen en de beschikbare beroepsmogelijkheden.

8. Informeren van de betrokkenen

Veiligheid in de gemeente begint met openheid – en openheid begint met vertrouwen.

Alleen als er onderling vertrouwen is, kunnen kwetsbare onderwerpen bespreekbaar worden gemaakt.

Binnen de kerkenraad wordt actief nagedacht over hoe het thema *veilige kerk* binnen de verschillende geledingen van de gemeente onder de aandacht wordt gebracht en bespreekbaar blijft.

Nieuwer Ter Aa, 25 september 2025